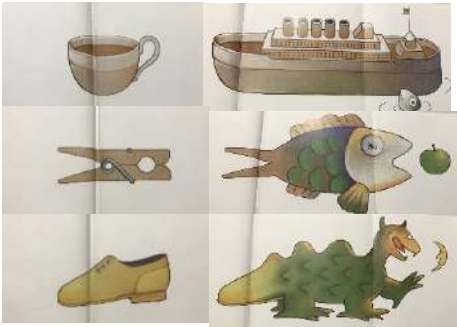

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Τίτλος ενότητας: «Όου! Τι κρύβει το αντικείμενο;» (Μετασχηματισμός)

Βαθμίδα: 2/ Τάξη: Δ'

Διάρκεια: 2Χ80'

ΣΚΕΠΤΙΚΟ	ΣΤΟΧΟΙ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ
<p>ΓΙΑΤΙ; (Αναφέρεται στον Δείκτη Επιτυχίας 1) Θεματική Περιοχή: Ταυτότητα Για ποιο λόγο αναπτύσσονται οι συγκεκριμένες δραστηριότητες και ποιες πηγές χρησιμοποιούνται για παραγωγή ιδεών;</p> <p>Τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να παρατηρήσουν χρηστικά αντικείμενα της καθημερινότητάς τους και να τα συνδέσουν με τον εαυτό τους. Μέσα από παρατήρηση, χρήση της φαντασίας τους και εντοπισμό των εικαστικών στοιχείων του αντικειμένου όπως γραμμές, σχήματα, χρώματα θα αναπτύξουν δεξιότητες μετασχηματισμού του αντικειμένου τους.</p>	<p>1.1 Να αναπαράγουν με ευχέρεια ιδέες, συνδέοντας τις με αντικείμενα και εικόνες που χρησιμοποιούν στην καθημερινότητά τους.</p>
<p>Πηγές: Έκδοση: Josse Goffin, Oh!, 1991</p> 	
<p>ΤΙ; (Αναφέρεται στον Δείκτη Επιτυχίας 2) Σε ποιο εικαστικό λεξιλόγιο δίνεται έμφαση;</p> <p>Γραμμή (περίγραμμα), σχήμα – μορφή</p>	<p>2.2. Να αξιοποιούν το σχήμα ή μορφή των αντικειμένων για νέους μετασχηματισμούς.</p>

<p>ΠΩΣ; (Αναφέρεται στους Δείκτες Επιτυχίας 3, 4, 5) Ποιες πρακτικές υιοθετούνται που να εξυπηρετούν τη συγκεκριμένη ομάδα παιδιών; Συνειρμοί, διαδικασίες μετασχηματισμού (αλλαγή μέρους του σχήματος για τη δημιουργία καινούριου σχήματος), υποθέσεις με βάση οπτικά ερεθίσματα.</p>	<p>3.2.3 Να χρησιμοποιούν μεικτές τεχνικές (συνδυασμός κολλάζ και σχεδίου) και χαρτοδιπλωτική για την παραγωγή έργων δύο διαστάσεων.</p> <p>3.3.2 Να ομαδοποιούν τους μετασχηματισμούς τους βάση κριτηρίων που τα ίδια θα θέσουν.</p> <p>3.4.1 Να μετασχηματίζουν μέρος της εικόνας ενός αντικειμένου δημιουργώντας νέες εικόνες.</p> <p>4.1.1 Να εκφράζουν και να αιτιολογούν απόψεις για τα δικά τους έργα και τα έργα των συμμαθητών/τριών τους.</p> <p>4.2.3 Να διατυπώνουν υποθέσεις σε σχέση με τα αντικείμενα/εικόνες που παρατηρούν.</p>
<p>Μέσα–Υλικά: Εικαστικά ημερολόγια, φωτογραφίες αντικειμένων, χρωματιστά μολύβια, μαρκαδόροι, κηροπαστέλ, αποκόμματα από περιοδικά, ψαλίδια, γόμες, χαρτιά A4 και A3</p> <p>Οργάνωση της τάξης: Τα παιδιά κάθονται σε ομάδες σε πάγκους εργασίας στο πίσω μέρος του εργαστηρίου. Μπροστά βρίσκεται ο κύκλος επικοινωνίας των παιδιών.</p>	

ΠΟΡΕΙΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

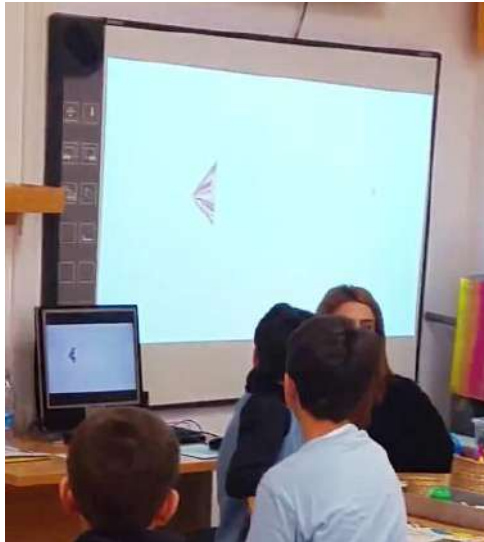
ΜΑΘΗΜΑ 1

Τα παιδιά κάθονται σε 4 ομάδες των τεσσάρων. Στον κύκλο επικοινωνίας είναι τοποθετημένα μαξιλαράκια σε κύκλο. Έχει ζητηθεί από τα παιδιά από προηγουμένως να φέρουν από ένα αντικείμενο που χρησιμοποιούν καθημερινά. Το ίδιο κάνει και η/ο εκπαιδευτικός. Τα αντικείμενα φωτογραφίζονται και οι φωτογραφίες χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητες της ενότητας (*προετοιμασία*).

ΑΦΟΡΜΗΣΗ (στόχοι 1.1, 4.2.3)

Στον βιντεοπροβολέα προβάλλονται με τυχαία σειρά κομμάτια από τις φωτογραφίες των αντικειμένων που έχουν φέρει τα παιδιά¹. Το παιδί που αναγνωρίζει το αντικείμενο του σηκώνει το χέρι και τα υπόλοιπα μαντεύουν τι αντικείμενο είναι. Όταν γίνει η αναγνώριση αποκαλύπτεται ολόκληρο το αντικείμενο.

¹ Εναλλακτικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν έτοιμες εικόνες (βλ. παράρτημα 1)

Στον βιντεοπροβολέα προβάλλονται με τυχαία σειρά κομμάτια από τις φωτογραφίες των αντικειμένων

Όταν γίνει η αναγνώριση αποκαλύπτεται ολόκληρο το αντικείμενο.

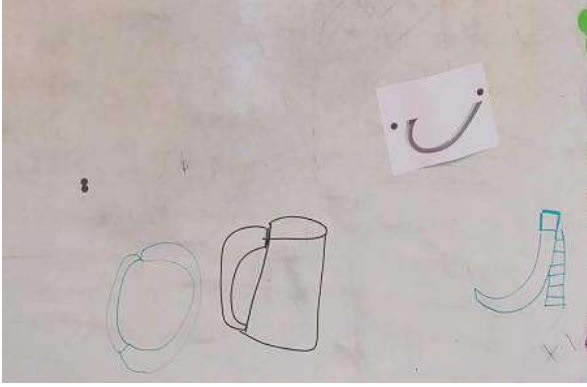
Μετάβαση: Ερωτήματα εκπαιδευτικού

Πόσο εύκολο ή δύσκολο ήταν να αναγνωρίσετε τα αντικείμενα σας κοιτάζοντας μόνο ένα κομματάκι τους; Μήπως το κομμάτι από το αντικείμενο σας θυμίζει και κάτι άλλο;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Εξέλιξη εικόνας (στόχοι 1.1, 3.4.1)

Σε κάθε παιδί δίνεται μαυρόασπρη εικόνα από μέρος ενός αντικειμένου (π.χ. μέρος από το χέρι ενός φλιτζανιού) και λευκό χαρτί Α3. Στις ομάδες είναι τοποθετημένα χρωματιστά μολύβια, μαρκαδόροι, κηροπαστέλ (*προετοιμασία*).

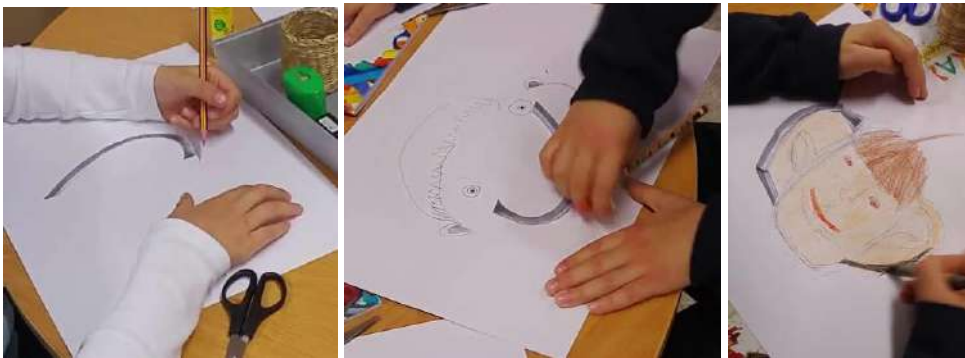
Η/Ο εκπαιδευτικός καλεί ένα παιδί να τοποθετήσει την εικόνα του με όποιο τρόπο θέλει στον πίνακα και να τη συνεχίσει με μαρκαδόρο. Το ίδιο επαναλαμβάνεται με ένα άλλο παιδί (*επίδειξη από παιδιά*).

Ένα παιδί τοποθετεί την εικόνα του στον πίνακα και τη συνεχίζει με μαρκαδόρο.

Τα παιδιά κολλούν την εικόνα τους σε όποιο σημείο του χαρτιού A3 επιθυμούν και τους ζητείται να την εξελίσουν με τον δικό τους τρόπο. Ενθαρρύνονται να σκεφτούν κάτι που να μην το έχει σκεφτεί κάποιο άλλο παιδί (δημιουργία).

Ερωτήματα από εκπαιδευτικό: Τι θα μπορούσε να δείχνει αυτή η εικόνα; Μπορείτε να σκεφτείτε διάφορους τρόπους για να συνεχίσετε την εικόνα σας;

Τα παιδιά κολλούν την εικόνα τους σε όποιο σημείο του χαρτιού A3 επιθυμούν και την εξελίσσουν με τον δικό τους τρόπο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 (στόχοι 4.2.3, 4.1.1)

Όταν ολοκληρώσουν την εικόνα τους η/ο εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά στον κύκλο επικοινωνίας. Παρατηρούν τα έργα τους και εκφράζουν τις απόψεις τους. Η/Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει την εικόνα από όπου είχε κοπεί το κομμάτι που τους έδωσε. Γίνεται συζήτηση στην τάξη για το πως το κομμάτι που είχαν τα ώθησε να δημιουργήσουν άλλα σχήματα/μορφές. Γίνεται αναφορά στη λέξη μετασχηματισμός και στη σημασία της (τι άραγε μπορεί να εννοεί η δασκάλα όταν χρησιμοποιεί αυτή την λέξη; Αλλαγή στη μορφή/σχήμα)

Ερωτήματα από εκπαιδευτικό: Πώς ήταν το αρχικό σκίτσο; Πώς έχει μετασχηματιστεί;

Στον κύκλο επικοινωνίας τα παιδιά παρατηρούν τα έργα τους και εκφράζουν τις απόψεις τους

Μετάβαση

Ας δούμε πως ένας εικονογράφος έφτιαξε ένα βιβλίο, παίζοντας με τις εικόνες και χρησιμοποιώντας μετασχηματισμούς.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Παρουσίαση βιβλίου "Oh!" (στόχοι 4.2.3)

Η/Ο εκπαιδευτικός αναφέρει τον τίτλο του βιβλίου, το όνομα του συγγραφέα και την καταγωγή του. Γίνεται παρουσίαση των σελίδων του βιβλίου που παρουσιάζουν αντικείμενα καθημερινής χρήσης και των εικόνων που κρύβουν. Τα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν κάθε φορά τι μπορεί να κρύβεται στις σελίδες του βιβλίου. Η εκπαιδευτικός δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις εικόνες (είναι όλες αναγνωρίσιμες, χρησιμοποιείται το περίγραμμα).²

Ακούγεται ο ήχος μουσικού οργάνου και τα παιδιά επιστέφουν στις ομάδες τους (ρουτίνα).

Γίνεται παρουσίαση των σελίδων του βιβλίου που παρουσιάζουν αντικείμενα καθημερινής χρήσης και των εικόνων που κρύβουν

² Εναλλακτική δραστηριότητα: Στα εικαστικά τους ημερολόγια γράφουν ή σχεδιάζουν τρία πράγματα που τους έκαναν εντύπωση. Η άσκηση μπορεί να γίνει είτε στον κύκλο επικοινωνίας, είτε στις ομάδες εργασίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Μετασχηματισμός αντικειμένου (στόχοι 2.2.1, 3.2.3)

Στις ομάδες τοποθετούνται τα εικαστικά ημερολόγια, αντίτυπα της φωτογραφίας των αντικειμένων, ψαλίδια και γόμες (προετοιμασία).

Γίνεται επίδειξη έργων που άλλα παιδιά έχουν δημιουργήσει.

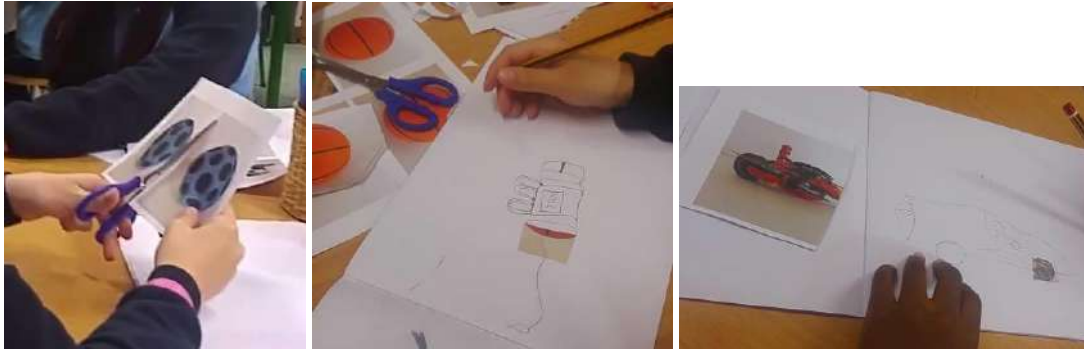
Ερωτήματα από εκπαιδευτικό: Πώς έχουν μετασχηματίσει τα παιδιά αυτά τα αντικείμενα; Ποια διαδικασία ακολούθησαν; (Εκοψαν την εικόνα και χρησιμοποίησαν μέρος της για να τη συνεχίσουν με κάτι άλλο. Κάποια χρησιμοποίησαν σχέδιο και άλλα κολλητική και σχέδιο).

Μπορείτε να δοκιμάσετε και εσείς να μετασχηματίσετε το αντικείμενο σας σε κάτι άλλο;

Γίνεται επίδειξη έργων που άλλα παιδιά έχουν δημιουργήσει

Η/Ο εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά 3-4 αντίτυπα της φωτογραφίας του αντικειμένου τους. Κόβουν διάφορα μέρη του αντικειμένου, τα κολλούν στο εικαστικό τους ημερολόγιο και δοκιμάζουν να τα μετασχηματίσουν σε κάτι άλλο (πειραματισμός στο εικαστικό ημερολόγιο).

Τα παιδιά κόβουν διάφορα μέρη του αντικειμένου, τα κολλούν στο εικαστικό τους ημερολόγιο και δοκιμάζουν να τα μετασχηματίσουν σε κάτι άλλο

Μετάβαση

Τα παιδιά μαζεύονται στον κύκλο επικοινωνίας φέρνοντας μαζί τους τα εικαστικά τους ημερολόγια.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: Κλείσιμο μαθήματος (στόχοι 4.1.1, 4.2.3)

Σακούλι με χαρτάκια που αναγράφουν τα ονόματα των παιδιών (προετοιμασία).

Η/Ο εκπαιδευτικός επιλέγει ένα εικαστικό ημερολόγιο και λέει π.χ.: Το αντικείμενό σου αρχικά ήταν αυτοκινητάκι. Επέλεξες να το μετασχηματίσεις σε ποντικό γιατί μάλλον υπήρχε κάτι στη εικόνα που σου θύμιζε ποντίκι. Ίσως σου αρέσουν τα ποντίκια και το χρώμα του αυτοκινήτου θυμίζει ποντίκι (επίδειξη από εκπαιδευτικό).

Επιλέγουν από το σακούλι ένα τυχαίο όνομα και καλούνται να μαντέψουν στοιχεία που αφορούν στο έργο του αντίστοιχου παιδιού. Το παιδί που έκανε το έργο επιβεβαιώνει ή συμπληρώνει στοιχεία για το έργο του (αρχική εικόνα, τρόπος μετασχηματισμού, τελικό αποτέλεσμα) (αναστοχασμός).³

Τα παιδιά επιλέγουν από το σακούλι ένα τυχαίο όνομα και καλούνται να μαντέψουν στοιχεία που αφορούν στο έργο του αντίστοιχου παιδιού.

³ Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται με 5-7 παιδιά ή αν υπάρχει χρόνος με όλα τα παιδιά.

Η/Ο εκπαιδευτικός αναφέρει ότι στο επόμενο μάθημα θα χρησιμοποιήσουν τα έργα τους για να δημιουργήσουν τα δικά τους βιβλία.

Η/Ο εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να τοποθετήσουν τα υλικά και τα εικαστικά τους ημερολόγια στον κατάλληλο χώρο φύλαξης (ρουτίνα καθαριότητας).

ΜΑΘΗΜΑ 2

ΑΦΟΡΜΗΣΗ: Ανάκληση εμπειριών

Η/Ο εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να ανακαλέσουν τις εμπειρίες που είχαν από το προηγούμενο μάθημα. Παρουσιάζει τις σελίδες του βιβλίου και τα παιδιά μαντεύουν τι μπορεί να κρύβεται.

Μετάβαση: Ερωτήματα από εκπαιδευτικό

Πως λειτουργεί το βιβλίο; Πώς διπλώνεται η κάθε σελίδα του βιβλίου για να βοηθήσει στον μετασχηματισμό της εικόνας; Μπορείτε να ανακαλύψετε ένα δικό σας διαφορετικό τρόπο;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Πειραματισμός διπλώματος χαρτιού (στόχοι 3.2.3, 3.4.1,)

Στις ομάδες τοποθετούνται χαρτιά μεγέθους A4 ή και A3 (προετοιμασία).

Τα παιδιά παίρνουν χαρτί και προσπαθούν να το διπλώσουν με διάφορους τρόπους για να πετύχουν τον τρόπο διπλώματος των σελίδων του βιβλίου ή να ανακαλύψουν ένα δικό τους διαφορετικό τρόπο. Στον πειραματισμό τους χρησιμοποιούν αντίγραφα της φωτογραφίας του αντικειμένου τους που είχαν χρησιμοποιήσει και στο προηγούμενο μάθημα.

Μετάβαση

Τα παιδιά παρουσιάζουν τους τρόπους που σκέφτηκαν να διπλώσουν τα χαρτιά τους για τη δημιουργία σελίδων.

Ερωτήματα εκπαιδευτικού: Πώς σκέφτηκες να διπλώσεις το χαρτί σου; Για ποιο λόγο; Γιατί επέλεξες τις συγκεκριμένες εικόνες για τον μετασχηματισμό;

Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να δημιουργήσουν τα δικά τους βιβλία με υλικά τα οποία τοποθετούνται στις ομάδες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Δημιουργία σελίδων με μετασχηματισμούς

(στόχοι 3.2.1, 3.4.1, 2.2.1)

Τα παιδιά παίρνουν τα εικαστικά τους ημερολόγια. Στις ομάδες υπάρχουν χαρτιά A4, αντίτυπα των φωτογραφιών των αντικειμένων τους, χρωματιστά μολύβια, γόμες, ψαλίδια, περιοδικά (προετοιμασία).

Τα παιδιά παρατηρούν τους πειραματισμούς που έκαναν το προηγούμενο μάθημα στα εικαστικά τους ημερολόγια. Διπλώνουν τα χαρτιά τους με τον τρόπο που έχουν αποφασίσει και παίρνουν το αντίτυπο της φωτογραφίας του αντικειμένου τους. Το

κόβουν έτσι όπως είχαν πειραματιστεί στο εικαστικό τους ημερολόγιο, για να δημιουργήσουν τη δική τους σελίδα μετασχηματισμού. Δοκιμάζουν πώς πρέπει να τοποθετήσουν τα 2 κομμάτια της εικόνας έτσι ώστε να φαίνεται ολόκληρο το αντικείμενο και όταν ανοίγει η σελίδα να φαίνεται ο μετασχηματισμός του.

Αν κάποια παιδιά ολοκληρώσουν τη σελίδα τους πιο γρήγορα από τα υπόλοιπα, βρίσκουν εικόνες από τα περιοδικά ή σχεδιάζουν δικές τους και δημιουργούν και άλλες σελίδες μετασχηματισμού (δημιουργία).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 : Αναστοχασμός (στόχοι 4.1.1, 4.2.3)

Τα παιδιά μαζεύονται στον κύκλο επικοινωνίας με τις σελίδες μετασχηματισμού που έχουν δημιουργήσει. Κάθε παιδί παρουσιάζει τη σελίδα του και τα υπόλοιπα πρέπει να μαντέψουν τί μπορεί να κρύβεται μέσα.⁴

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Δημιουργία εικαστικού βιβλίου (στόχος 3.3.2)

Η/Ο εκπαιδευτικός έχει κοντά της σακούλι με τους αριθμούς των ομάδων (προετοιμασία).

Τα παιδιά καλούνται να επιλέξουν άλλα παιδιά και να δημιουργήσουν ομάδες δημιουργίας εικαστικού βιβλίου βάση κριτηρίων π.χ. τα έργα τους έχουν το ίδιο θέμα. Κάθε ομάδα τοποθετεί τις σελίδες της μαζί για να δημιουργήσει το δικό της εικαστικό βιβλίο. Προσθέτουν στο βιβλίο τους λέξεις, φράσεις ή και ζωγραφιές που επιθυμούν (δημιουργία εικαστικού βιβλίου).

Ερωτήματα εκπαιδευτικού (κατά τη διαδικασία της ομαδικής εργασίας): Ποιες σελίδες νομίζετε ταιριάζουν να μπου μαζί και γιατί; π.χ. έχουν παρόμοιο θέμα, χρησιμοποίησαν παρόμοιες τεχνικές χαρτοδιπλωτικής, ταιριάζουν τα στοιχεία που έχουν μετασχηματιστεί; Πως θα ενωθούν μεταξύ τους οι σελίδες; Ποιες άλλες πληροφορίες πρέπει να μπου π.χ. τίτλος, ονόματα εικονογράφων, λέξεις, φράσεις; Πώς θα είναι το εξώφυλλο/οπισθόφυλλο του βιβλίου σας;

⁴ Βίντεο που παρουσιάζουν τις δημιουργίες των παιδιών σε κίνηση:

<https://youtu.be/ebCBmHIUzEE>

<https://youtu.be/GD5PBveYFEM>

<https://youtu.be/54J0In7dfW4>

Τα παιδιά δημιουργούν το εικαστικό τους βιβλίο

Μετάβαση

Σε κάθε παιδί δίνεται ένα χαρτάκι post it. Ακολούθως η/ο εκπαιδευτικός καλεί ένα παιδί από κάθε ομάδα για να επιλέξει από το σακούλι ένα αριθμό που αντιστοιχεί σε κάποια άλλη ομάδα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5: Κλείσιμο μαθήματος (στόχος 4.1.1)

Η/Ο εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά κάθε ομάδας να τοποθετήσουν το χαρτάκι(post it) τους σε ένα σημείο που τους άρεσε στο βιβλίο της ομάδας που αντιστοιχεί στον επιλεγμένο αριθμό τους π.χ. αν η ομάδα 4 επέλεξαν από το σακούλι τον αριθμό 1 θα τοποθετήσουν τα χαρτάκια post it σε σημεία του βιβλίου της ομάδας 1. Δικαιολογούν τις απαντήσεις τους (αναστοχασμός).

Τα βιβλία τοποθετούνται σε ένα μέρος της τάξης. Τα παιδιά και τα άτομα που επισκέπτονται την τάξη τους μπορούν να τα διαβάζουν στον ελεύθερό τους χρόνο.

Σχολείο: Ενιαίο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Πεύκιος Γεωργιάδης
Σχεδιασμός/Εφαρμογή Μαθήματος: Χρυστάλλα Παφίτη, Εκπαιδευτικός Τέχνης
Υποστήριξη: Έφη Ιωακείμ, Σύμβουλος Τέχνης
Συνεργασία: Άντρη Σάββα, ΕΕΠ, Τέχνη και Διδακτική της, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Εποπτεία: Νίκος Παπανικολάου, ΕΔΕ Τέχνης
Σχολική Χρονιά: 2018-2019

Έννοιες Κλειδιά: Περίγραμμα, μορφή, μετασχηματισμός, υποθέσεις με βάση οπτικά ερεθίσματα, πειραματισμός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

